

“Manzūme-i Ferā’iz”de Geçen Türemiř Fiillerin Morfolojik Açıdan İncelenmesi

Morphological Analysis of Derived Verbs in "Manzūme-i Ferā'iz"

Osman TÜRK – Fatma KOÇ

Dr. Öğr. Üyesi Osman Türk, Harran Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Harran Üniversitesi University Faculty of Science and Literature, Turkish Language and Literature, osmanturkgau@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-9379-6225>

Dr. Fatma Koç, kocfatma2708@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-2736-5459>

Makale Bilgisi	Article Information
Makale Türü – Article Type	Arařtırma Makalesi / Research Article
Geliř Tarihi – Date Received	20 Haziran / June 2022
Kabul Tarihi – Date Accepted	26 Eylül / September 2022
Yayın Tarihi – Date Published	30 Eylül / September 2022
Yayın Sezonu - Pub Date Season	Eylül / September

Atf / Cite as: Türk, O. – Ko, F. (2022), “Manzūme-i Ferā’iz”de Geen Türemiř Fiillerin Morfolojik Aıdan İncelenmesi/Morphological Analysis Of Derived Verbs in "Manzūme-i Ferā'iz". Turkish Academic Research Review, 7 (3), 710-730. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tarr/issue/72766/1133446>

İntihal / Plagiarism: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and confirmed to include no plagiarism. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tarr>

Copyright © Published by Mehmet řAHİN Since 2016- Akdeniz University, Faculty of Theology, Antalya, 07058 Turkey. All rights reserved.

“Manzūme-i Ferā’iz”de Geçen Türemiř Fiillerin Morfolojik Açıdan İncelenmesi

Osman TÜRK – Fatma KOÇ

Öz

Manzūme-i Ferā’iz, hem Doęu Türkçesinin hem de Batı Türkçesinin dil özelliklerini bir arada muhafaza eden karışık dilli eserlerden biridir. Eser, Muhammed bin Abbas tarafından telif edilmiş olup manzum bir biçimde yazılmıştır. İçerik olarak miras konusunu ele alan eserde, yoğun bir şekilde Arapça ve Farsça sözcük bulunmaktadır. Eser mirasın nasıl dağıtılacağı, kimlere nasıl paylaşılacağı detaylı bir şekilde anlatılmıştır. Zengin kültür birikimi dolayısıyla hayatın çok farklı alanlarına pencere aralayan bu müstesna edebiyat eserinin en önemli özelliklerinden biri de İslam dininin çağlar üstü mesajlarından etkilenmesi ve bu etki dolayısıyla İslamî bir yönünün bulunmasıdır. İnsana mülkiyet hakkı tanımayan, kadına miras hakkı vermeyen çeşitli hukuk sistemlerinin mevcut olageldiği bir dünyada Kur’an-ı Kerim’le birlikte yaşanan aydınlanmayla adaleti sağlayan ve ayrıntılarıyla izah edilen bir miras hukukunun vücut bulması tüm medeniyetler adına bir devrim olmuştur. Miras konusunun İslam hukuku ile ilişkili olması ve ahiret hayatını doğrudan ilgilendirmesi bu eseri cazip kılmıştır. Türk dili bakımından farklı konuların işlenmesi de hâliyle dilin söz varlığını genişletmiştir. Çalışma oluşturulurken Eyüp Sertaç Ayaz’ın Manzūme-i Ferā’iz adlı şerhi esas alınmıştır. Bir fiilin sahip olduğu anlam aldığı eklerle değişir. Bu noktada ekler eklendikleri fiillere farklı anlamlar yükler. Bu nedenle eklerin fiil türetmedeki işlevi oldukça önem taşır. Eski Anadolu Türkçesinin dil özelliklerini taşıyan eser içerisindeki türemiş fiillerin tamamına yakın olanı Türkçe kökenlidir. Çalışmada eser içerisinde bulunan türemiş fiiller, tarama yöntemiyle tespit edilmiş ve sayısal olarak değerlendirilmiştir. Söz konusu türemiş fiillerin metin içerisindeki kullanım sıklığı ortaya konmuş ve bu fiiller metin numaraları ile verilmiştir. Bunun yanı sıra fiiller yapı bakımından değerlendirilmiş olup türemiş fiillerin hangi eklerle oluştuğu analiz edilmiştir. Eklerin türetilen fiillere kattıkları anlamlar ise bu verilere bağlı olarak değerlendirilmiştir. Elde edilen fiiller hakkındaki incelemeler sonucunda belli çıkarımlara ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Manzūme-i Ferā’iz, Muhammed bin Abbas, Karışık Dilli Eserler, Fiiller, Türemiş Fiiller.

Morphological Analysis of Derived Verbs in "Manzūme-i Ferā’iz"

Abstract

Manzūme-i Ferā’iz is one of the mixed-language works that preserves the linguistic features of both Eastern Turkish and Western Turkish. The work was copyrighted by Mohammed bin Abbas and was written in verse. In the work, which deals with the

subject of heritage as its content, there are intense Arabic and Persian words. It has been explained in detail how the work will be distributed and how it will be distributed to whom. One of the most important features of this exceptional literary work, which opens a window to many different areas of life due to its rich cultural accumulation, is that the religion of Islam is influenced by the messages of the ages and has an Islamic aspect due to this effect. In a world where there are various legal systems that do not give people the right to property and do not give the right of inheritance to women, the emergence of an inheritance law that provides justice and explained in detail with the enlightenment experienced with the Qur'an has been a revolution for all civilizations. The fact that the subject of inheritance is related to Islamic law and is directly related to the hereafter has made this work attractive. The treatment of different subjects in the Turkish language naturally expanded the vocabulary of the language. While creating the study, Eyüp Sertaç Ayaz's commentary named *Manzūme-i Ferā'iz* was taken as a basis. The meaning of a verb changes with the suffixes it takes. At this point, suffixes give different meanings to the verbs to which they are added. For this reason, the function of suffixes in verb derivation is very important. Almost all of the derived verbs in the work, which have the linguistic features of Old Anatolian Turkish, are of Turkish origin. In the study, the derived verbs in the work were determined by scanning method and evaluated numerically. The frequency of use of these derivative verbs in the text has been revealed and these verbs are given with text numbers. In addition, the verbs were evaluated in terms of structure and the suffixes of the derived verbs were analyzed. The meanings that the suffixes add to the derived verbs are evaluated depending on these data. As a result of the examinations about the verbs obtained, certain inferences were reached.

Keywords: *Manzūme-i Ferā'iz*, Muhammed bin Abbas, Mixed Language Works, Verbs, Derived Verbs.

Structured Abstract

One of the important criteria of the accumulation of culture and civilization is literature. The richness of literature undoubtedly shows itself in literary works. The diversity and quality of literary works is an important indicator that reflects this accumulation. The word *ferāiz* is the plural of *farīza*. *Farīza* is derived from the word "fard", which literally means to determine something, to appreciate, to make certain, to share and to divide it into parts. The word *ferāiz* is the name of the science that ensures the distribution of the goods and rights, which are the material value of the deceased person, among the heirs within the framework of certain rules.

This word is also used in the sense of the destined share / certain shares that the heirs will receive. People who are knowledgeable in the subject of *ferāiz* are called *ferāzî*, *ferāzîzî*, *ferîz*, *ferrâz*, and the judge who determines the shares of the heirs is also called *fârîzî*. One of the most important features of this exceptional literary period, which opens a window to many different areas of life due to its rich cultural accumulation, is that the religion of Islam is influenced by the messages of the ages and has an Islamic aspect due to this effect. *Ferāiz*-names, about which very little is known, are poetic works written about the science of *ferāiz*, which constitutes an important part of Islamic law.

Manzūme-i Ferā'iz is one of the mixed-language works that preserves the linguistic features of both Eastern Turkish and Western Turkish. The work was copyrighted by Mohammed bin Abbas and was written in verse. In the work, which deals with the subject of heritage as its content, there are intense Arabic and Persian words.

Written in verse, how the heritage will be distributed and how it will be shared is explained in detail. One of the most important features of this exceptional literary period, which opens a window to many different areas of life due to its rich cultural accumulation, is that the religion of Islam is influenced by the messages of the ages and has an Islamic aspect due to this effect. In a world where there are various legal systems that do not give people the right to property and do not give the right of inheritance to women, the emergence of an inheritance law that provides justice and explained in detail with the enlightenment experienced with the Qur'an has been a revolution for all civilizations. The fact that the subject of inheritance is related to Islamic law and is directly related to the hereafter has made this work attractive. The treatment of different subjects in the Turkish language naturally expanded the vocabulary of the language. While creating the study, Eyüp Sertaç Ayaz's Manzūme-i Ferā’iz was taken as a basis. The meaning of a verb changes with the suffixes it takes. At this point, suffixes give different meanings to the verbs to which they are added. For this reason, the function of suffixes in verb derivation is very important. Almost all of the derived verbs in the work, which have the linguistic features of Old Anatolian Turkish, are of Turkish origin. In the study, the derived verbs in the work were determined by scanning method and evaluated numerically. The frequency of use of these derivative verbs in the text has been revealed and these verbs are given with text numbers. In addition, the verbs were evaluated in terms of structure and the suffixes of the derived verbs were analyzed. The meanings that the suffixes add to the derived verbs are evaluated depending on these data. As a result of the examinations about the verbs obtained, certain inferences were reached.

Derived verbs in Manzūme-i Ferā’iz were examined together with numerical data. Constructive suffixes added to verb or noun elements have created new verbs. Constructive suffixes for derived verbs in the text are grouped under 27 headings. The analyzed 27 titles were determined according to the construction affixes in the text. Although Turkish has a very rich language structure in terms of verbs, it is an agglutinative language. Therefore, the suffixes that come to the end of verbs or nouns have made some contributions to the vocabulary by creating new verbs. It has been determined that there are 319 derivative verbs in the text. -ar 12, -d - 10, -dir 3, -dur 3, -dur 33, -e -e - 24, -er Those Formed with Production Supplement 4, Those Formed with -Gur Production Supplement 1, -Il Production Supplement 25, -in Production Supplement 90, -is Production Supplement 5, -Is Production Supplement 6, -Provincial Construction Supplement Formations are 4, with -in Suffix 10, -ir with 15, -la with 8, with -lan 1, with -le 20, with -len 1 Numbers, Formed with -n Suffix 2, -()ş Formation Supplement 8, -şür Formation Suffix 4, -t Formation Suffix 3, -te Composition Suffix 49, -ul Composition Suffix.

Giriş

Kültür ve medeniyet birikiminin önemli ölçütlerinden biri de edebiyattır. Edebiyatın zenginliği ise şüphesiz edebî eserlerde kendisini göstermektedir. Edebî eserlerin çeşitliliği ve niteliği ise bahsedilen bu birikimi yansıtan önemli bir göstergedir.

Ferâiz kelimesi, farîza kelimesinin çoğuludur. Farîza, sözlük manası bir şeyi belirlemek, takdir etmek, kesinleştirmek, pay ve parçalara ayırmak anlamlarına gelen “farz” kelimesinden türemiştir. Ferâiz kelimesi, terim olarak terikenin yani

ölen kimsenin geride bıraktığı maddi değeri olan mal ve hakların, mirasçılar arasında belirli kurallar çerçevesinde dağıtılmasını sağlayan ilmin adıdır. Bu kelime, mirasçıların alacakları mukadder nasip / belirli paylar anlamında da kullanılmaktadır. Ferâiz konusunda âlim olan kişilere ferâzî, ferâizî, ferîz, ferrâz denildiği gibi vârislerin hisselerini belirleyen hâkime de fârizî ismi verilmektedir (Güler, 2015: 1-2).

Manzûme-i Ferâ'iz, ferâ'iz ilmini yani İslam hukukunu anlatan karışık dilli eserlerden biridir. Miras, bir kişinin ölümünden sonra yakınlarına kalan mal veya mülk varlığı şeklinde tanımlanabilir (Türk-Koç, 2021: 134). Manzum biçimde yazılmış olup aynı zamanda dinî muhtevaya sahip bir eserdir. Manzum olarak klasik yazım usulü ile besmele, hamdele ve salvele eserin adı belirtilmemiştir. Manzum olarak yazılması ve konusu dikkate alınarak Manzûme-i Ferâ'iz olarak adlandırılmıştır (Ayaz, 2016: 23).

Eser, Eski Anadolu Türkçesinin dil özelliklerini taşır ve bu nedenle fonetik ve morfolojik açıdan birtakım farklılıklar görülür. Bunun yanı sıra İslam hukukunu ele alması sebebiyle eser içerisinde Arapça ve Farsça sözcükler oldukça yoğun bir şekilde yer almıştır. Manzûme-i Ferâ'iz Eski Anadolu Türkçesi ile yazılmasına rağmen dil ve üslup özellikleri bakımından bu dönemin eserlerinden birtakım farklılıklar arz eder. Bu ayrılık özellikle iki konuda öne çıkar: Kıpçak Türkçesine ait morfolojik unsurlar, Arapça-Türkçe-Farsça karışımı cümleler (Ayaz, 2016: 31-32).

Oğuzların ve diğer Türk boylarının Anadolu'ya göç etmesiyle birlikte meydana gelen kültürel ve sosyal etkileşim dil özelliklerinde de kendini göstermiştir. Söz konusu bu etkileşim karışık dilli eserlerin meydana gelmesine sebep olmuştur. (Türk-Koç, 2021: 21). Eski Anadolu Türkçesi döneminde yazı dili oluşumu yeni olduğu için Batıya göç eden Oğuz boyları kendi ağız özelliklerini meydana getirdikleri eserlere yansıtılmışlardır (Türk-Koç, 2021: 6). Hem Doğu Türkçesinin hem de Batı Türkçesinin ses ve şekil özelliklerini bir arada bulunduran eserler “karışık dilli eserler” olarak tanımlanmaktadır (Koç, 2020: 56). Manzûme-i Ferâ'iz adlı eser de aynı şekilde karışık dilli eserlerden addedildiği için bu özellikleri muhafaza etmektedir.

Amaç ve Yöntem

Çalışmada Eyüp Sertaç Ayaz'ın 2016'da yayımlanmış olduğu Manzûme-i Ferâ'iz adlı eser esas alınmıştır. Eser içerisindeki türemiş fiiller tarama yöntemiyle tespit edilmiş ve aldıkları eklere göre başlıklara ayrılmıştır. Bu başlıklar 27 bölüme

ayrılmış olup bölümler içerisinde değerlendirilen türemiş fiillerin kullanım sıklıkları verilmiştir. Bu çalışmadaki amacımız, karışık dilli eser olarak addedilen Manzūme-i Ferā’iz adlı eserdeki türemiş fiil yapılarını yapısal bir değerlendirmeye tabi tutmaktır. Bu değerlendirmeye birlikte ulaşılan türemiş fiilleri aldıkları eklere göre gruplandırmaktır.

Hareket, iş, oluş, kılış bildiren sözcüklere fiil denir. Dilcilerin fiil konusundaki görüşleri ise ölçüt olarak aldıkları noktalara göre değişebilmektedir.

Ediskun, fiilin tanımını şöyle ifade etmiştir:

“Şimdiye kadar gördüğümüz kelimeler, ya canlı veya cansız varlıkların adları, ya varlıkları niteleyen veya belirten adlar, ya da cümlelerde bütün bu adların elçileri olan kelimelerdi. O kelimeler addırlar, hareket anlatmazlar. Oysaki dilde, bir de, varlıkların yardımını isteyen, onların yardımıyla hareket, oluş, kılış -kısaca eylem- anlatan kelimeler de vardır ki bunlara fiil diyoruz” (Ediskun, 1963: 70).

Ergin ise fiili şöyle tanımlamıştır:

“Fiiller hareketleri karşılayan kelimelerdir... Hareketler ise nesnelere zaman ve mekân içindeki yer değiştirmeleri, oluşları, kılışları, duruşları; hülasa her türlü faaliyetleridir” (Ergin, 2004: 280- 281).

Kahraman ise fiili şu şekilde tanımlar:

“Varlıkların ve kavramların eylemlerinin, oluşlarının dildeki karşılığı olan sözcük ya da sözcük öbeklerine fiil denir” (Kahraman, 2009: 109).

Tahir Nejat Gencan (2001:301) ise “tam eylem”de 1) Edim, 2) Zaman, 3)Kip, 4)Kişi, 5) Çatı olmak üzere beş anlamın kaynaşmış olduğunu ifade eder.

Şekil bilgisinin addan sonra en önemli ögesi olan fiiller, iş ve hareket bildiren önemli sözlere (Korkmaz, 2017: 487).

Türemiş fiiller, isim veya fiil kök ve gövdelerinden yapım ekleriyle türetilmiş ve böylelikle yeni anlamlar kazanmış fiillerdir. Söz varlığı içerisinde fiiller ve fiillerin oluşturduğu yapılar oldukça önem taşır (Koç, 2020: 196). Türkçe fiil açısından oldukça zengin bir dildir. Fiiller, insan dilinde ciddi bir rol oynarlar; cümlede bahsedilen varlıkları zorlar ve birbiriyle ilişkilendirirler (Yaylagül, 2005: 19). Türkçe sondan eklemeli bir dil olup sözcük türetme kabiliyetine sahip ekleri de içinde barındırır. Dolayısıyla doğru sözcük türetimi gelecek nesillere dilimizi doğru bir şekilde aktarma açısından da oldukça önem taşır. Dile yabancı kelime giriş

yollarından biri olan bu yapılar söz konusu yönüyle söz varlığının, kelime kadrosunun çeşitlenip zenginleşmesine de katkı sağlamaktadır (Datlı, 2015: 800).

Korkmaz, türemiş fiillerin adlara ya da fiil kök ve gövdelerine çeşitli türetme ekleri getirilerek kurulmuş olan fiiller olduğunu ifade eder (Korkmaz, 2017: 489).

Ar- Yapım Ekiyle Oluşanlar

Manzūme-i Ferā'iz'de **ar-** yapım ekiyle türetilen sadece bir fiil kökü kullanılmıştır. Bu fiil kökü **çık-** fiilidir. **çık-ar-** fiili metin içerisinde toplam 12 kez geçmektedir.

1. çık-ar- (113-b)
2. çık-ar- (16-a)
3. çık-ar- (47-a)
4. çık-ar- (5-b)
5. çık-ar- (60-b)
6. çık-ar- (61-a)
7. çık-ar- (63-a)
8. çık-ar- (65-a)
9. çık-ar- (65-a)
10. çık-ar- (80-a)
11. çık-ar- (83-b)
12. çık-ar- (86-a)

Manzūme-i Ferā'iz'de **-er-** yapım eki, sadece **git-** olmak üzere 1 fiil köküne eklenerek yeni bir fiil oluşturmuştur. **gid-er-** fiili metin içerisinde 4 kez geçmektedir.

1. gid-er- (57-a)
2. gid-er- (57-b)
3. gid-er- (61-b)
4. gid-er- (63-a)

-T- Yapım Ekiyle Oluşanlar

Manzūme-i Ferā'iz'de **-T** yapım eki fiil köklerine gelerek türemiş fiil oluşturmuştur. Metinde **-T** yapım eki ile oluşturulan **düre-** ve **ay-** olmak üzere toplam iki fiil kökü vardır. **düre-d-** fiili 1 kez, **ay-t-** fiili ise 9 kez geçmektedir.

1. düre-d- (63-a)
2. ay-t- (109-a)
3. ay-t- (10-b)
4. ay-t- (114-a)
5. ay-t- (13-a)
6. ay-t- (3-a)
7. ay-t- (42-a)
8. ay-t- (43-b)
9. ay-t- (74-b)
10. ay-t- (78-b)

-dir, -dUr Yapım Ekiyle Oluşanlar

Manzūme-i Ferā’iz’de **-dir** yapım eki fiil kökünden yeni bir fiil türetme işlevinde kullanılmıştır. Metin içerisinde **-dir** yapım eki ile kurulan **bil-**, **er-** ve **vir-** olmak üzere 3 adet fiil kökü kullanılmıştır. **bil-dir-** fiili 1 kez, **er-dir-** fiili 1 kez ve **vir-dir-** fiili ise 1 kez geçmektedir. **-dir** yapım eki, metin içerisinde kullanılan fiillere işi başkasına yaptırma anlamı katmıştır.

1. bil-dir- (99-a)
2. er-dir- (110-b)
3. vir-dir- (99-a)

Manzūme-i Ferā’iz’de **-dur** yapım eki yeni bir fiil türetme işlevinde kullanılmıştır. Metin içerisinde **-dur** yapım eki, **al-** ve **ko-** fiilleri olmak üzere toplam 2 fiil köküne eklenmiştir. **al-dur-** fiili 2 kez, **ko-dur-** fiili ise 1 kez geçmektedir. **-dur** yapım eki, metin içerisinde kullanılan fiillere işi başkasına yaptırma anlamı katmıştır.

1. al-dur- (113-a)
2. al-dur- (115-a)
3. ko-dur- (56-b)

Manzūme-i Ferā’iz’de **-dür** yapım eki, **-dir**, **-dur** yapım ekleri gibi fiil köklerine gelerek yeni fiiller türetmiştir. **-dür** yapım eki, metin içerisinde **bil-** fiiline, **dür-iş-** fiil gövdesine, **ev+len-** fiil gövdesine, **gül-** fiil köküne, **in-** fiil köküne, **öl-** fiil köküne, **sev-in-** fiil gövdesine, **üle-ş-** fiil gövdesine ve **vir-** fiil gövdesine olmak üzere toplam 9 kök+gövdeye eklenmiştir. Metinde **bil-dür-** fiili 15 kez, **dür-iş-dür-** fiili 1 kez, **ev+len-dür-** fiili 1 kez, **gül-dür-** fiili 4 kez, **in-dür-** fiili 2 kez, **öl-dür-** fiili 2 kez, **sev-in-dür-** fiili 1 kez, **üle-ş-dür-** fiili 3 kez ve **vir-dür-** fiili 4 kez geçmektedir.

1. bil-dür- (106-b)	15. bil-dür- (99-a)
2. bil-dür- (10-b)	16. dür-iş-dür- (101-a)
3. bil-dür- (115-b)	17. ev+len-dür- (30-b)
4. bil-dür- (119-a)	18. gül-dür- (11-a)
5. bil-dür- (11-a)	19. gül-dür- (12-b)
6. bil-dür- (12-b)	20. gül-dür- (56-a)
7. bil-dür- (31-a)	21. gül-dür- (68-b)
8. bil-dür- (40-a)	22. in-dür- (64-b)
9. bil-dür- (46-b)	23. in-dür- (65-a)
10. bil-dür- (60-b)	24. öl-dür- (121-a)
11. bil-dür- (65-b)	25. öl-dür- (7-a)
12. bil-dür- (68-a)	26. sev-in-dür- (100-a)
13. bil-dür- (77-a)	27. üle-ş-dür- (122-b)
14. bil-dür- (79-a)	28. üle-ş-dür- (90-b)

29. üle-ş-dür- (92-b)	32. vir-dür- (56-a)
30. vir-dür- (120-b)	33. vir-dür- (89-b)
31. vir-dür- (53-a)	

e- Yapım Ekiyle Oluşanlar

Manzūme-i Ferā'iz'de -e yapım eki, beñiz ve dil olmak üzere 2 sözcüğe eklenerek türemiş fiil oluşturmuştur. Bu yapım eki Eski Türkçede +(g)A şeklinde olup isim soylu sözcüklere eklenerek fiil türetmiştir. Metinde dil+e- fiili 23 kez ve beñz+e- fiili 1 kez geçmektedir.

1. beñz+e- (110-b)	13. dil+e- (56-b)
2. dil+e- (100-b)	14. dil+e- (60-b)
3. dil+e- (117-b)	15. dil+e- (62-a)
4. dil+e- (120-a)	16. dil+e- (68-b)
5. dil+e- (120-a)	17. dil+e- (71-b)
6. dil+e- (24-b)	18. dil+e- (74-b)
7. dil+e- (25-b)	19. dil+e- (83-a)
8. dil+e- (26-b)	20. dil+e- (94-a)
9. dil+e- (32-a)	21. dil+e- (15-a)
10. dil+e- (39-b)	22. dil+e- (17-b)
11. dil+e- (45-b)	23. dil+e- (18-b)
12. dil+e- (52-b)	24. dil+e- (2-b)

-gür- Yapım Ekiyle Oluşanlar

Manzūme-i Ferā'iz'de -gür yapım eki, sadece *ir-* olmak üzere 1 fiil köküne eklenmiştir. *ir-gür-* fiili metinde sadece 1 kez geçmektedir.

1. ir-gür- (11-b)

-(ı)l- Yapım Ekiyle Oluşanlar

Manzūme-i Ferā'iz'de -(ı)l yapım eki, *ağ-* fiili, *ay-r-* fiili, *kar-* fiili, *kurt+* sözcüğü, *şay-* fiili, *ur-* fiili ve *vur-* fiili olmak üzere 7 köke eklenmiştir. Bu ek eklendiği köke edilgenlik anlamı katarak özneyi belirsizleştirme işlevini fiile yüklemiştir. *ağ-ıl-* fiili 9 kez, *ay-r-ıl-* fiili 3 kez, *kar-ıl-* fiili 3 kez, *kurt+ıl-* fiili 3 kez, *şay-ıl-* fiili 3 kez, *ur-ıl-* fiili 3 kez, *vur-ıl-* fiili 3 kez geçmektedir.

1. ağ-ıl- (101-a)	8. ağ-ıl- (88-b)
2. ağ-ıl- (118-a)	9. ağ-ıl- (98-b)
3. ağ-ıl- (40-a)	10. ay-r-ıl- (40-a)
4. ağ-ıl- (47-b)	11. ay-r-ıl- (81-b)
5. ağ-ıl- (82-b)	12. ay-r-ıl- (99-a)
6. ağ-ıl- (83-b)	13. kar-ıl- (114-a)
7. ağ-ıl- (86-a)	14. kar-ıl- (40-a)

15. kar-ıl- (7-a)	21. say-ıl- (89-a)
16. kurt+ıl- (64-a)	22. ur-ıl- (20-a)
17. kurt+ıl- (76-b)	23. vur-ıl- (50-b)
18. kurt+ıl- (91-a)	24. vur-ıl- (55-b)
19. say-ıl- (111-a)	25. vur-ıl- (67-b)
20. say-ıl- (45-b)	

-(ı)n- Yapım Ekiyle Oluşanlar

Manzūme-i Ferā’iz’de **-(ı)n** yapım eki, **al-** ve **bul-** olmak üzere toplam 2 fiil köküne eklenmiştir. Metinde **al-ın-** fiili 12 kez, **bul-ın-** fiili ise 78 kez geçmektedir. **-ın** yapım eki, eklendiği bu fiil köklerine edilgenlik anlamı katmıştır.

1. al-ın- (117-a)	36. bul-ın- (27-a)
2. al-ın- (24-a)	37. bul-ın- (27-b)
3. al-ın- (43-b)	38. bul-ın- (28-a)
4. al-ın- (49-a)	39. bul-ın- (29-a)
5. al-ın- (53-b)	40. bul-ın- (29-a)
6. al-ın- (5-a)	41. bul-ın- (33-a)
7. al-ın- (66-b)	42. bul-ın- (36-a)
8. al-ın- (67-a)	43. bul-ın- (36-b)
9. al-ın- (67-a)	44. bul-ın- (38-b)
10. al-ın- (74-a)	45. bul-ın- (38-b)
11. al-ın- (74-b)	46. bul-ın- (39-a)
12. al-ın- (95-b)	47. bul-ın- (45-b)
13. bul-ın- (42-a)	48. bul-ın- (46-b)
14. bul-ın- (100-b)	49. bul-ın- (47-a)
15. bul-ın- (101-a)	50. bul-ın- (48-a)
16. bul-ın- (101-a)	51. bul-ın- (48-b)
17. bul-ın- (101-a)	52. bul-ın- (48-b)
18. bul-ın- (101-b)	53. bul-ın- (52-a)
19. bul-ın- (102-b)	54. bul-ın- (52-b)
20. bul-ın- (109-a)	55. bul-ın- (53-a)
21. bul-ın- (110-a)	56. bul-ın- (53-b)
22. bul-ın- (115-a)	57. bul-ın- (54-a)
23. bul-ın- (11-a)	58. bul-ın- (54-a)
24. bul-ın- (121-a)	59. bul-ın- (54-a)
25. bul-ın- (14-a)	60. bul-ın- (54-b)
26. bul-ın- (16-a)	61. bul-ın- (57-a)
27. bul-ın- (17-b)	62. bul-ın- (57-a)
28. bul-ın- (19-b)	63. bul-ın- (58-a)
29. bul-ın- (22-b)	64. bul-ın- (58-b)
30. bul-ın- (22-b)	65. bul-ın- (59-a)
31. bul-ın- (23-a)	66. bul-ın- (5-a)
32. bul-ın- (23-b)	67. bul-ın- (60-a)
33. bul-ın- (23-b)	68. bul-ın- (60-b)
34. bul-ın- (24-a)	69. bul-ın- (60-b)
35. bul-ın- (25-b)	70. bul-ın- (62-b)

71. bul-ın- (65-a)	83. bul-ın- (87-a)
72. bul-ın- (67-a)	84. bul-ın- (91-b)
73. bul-ın- (67-a)	85. bul-ın- (94-b)
74. bul-ın- (68-b)	86. bul-ın- (94-b)
75. bul-ın- (72-b)	87. bul-ın- (95-a)
76. bul-ın- (76-b)	88. bul-ın- (95-b)
77. bul-ın- (77-b)	89. bul-ın- (97-b)
78. bul-ın- (7-b)	90. bul-ın- (98-a)
79. bul-ın- (83-a)	
80. bul-ın- (85-a)	
81. bul-ın- (86-a)	
82. bul-ın- (86-b)	

-(i)ş- Yapım Ekiyle Oluşanlar

Manzûme-i Ferâ'iz'de *-iş* yapım eki, *al-* ve *kar-* fiil köklerine eklenerek yeni fiiller türetmiştir. Metinde *al-iş-* fiili 1 kez, *kar-iş-* fiili ise 4 kez geçmektedir.

1. al-iş- (75-a)
2. kar-iş- (37-b)
3. kar-iş- (37-b)
4. kar-iş- (77-a)
5. kar-iş- (81-b)

-(i)ş- Yapım Ekiyle Oluşanlar

Manzûme-i Ferâ'iz'de *-iş* yapım eki, *dür-* fiili ve *ir-* olmak üzere toplam 2 fiil köküne eklenmiştir. Metinde *dür-iş-* fiili 1 kez, *ir-iş-* fiili ise toplam 5 kez geçmektedir.

1. dür-iş-dür- (101-a)
2. ir-iş- (118-a)
3. ir-iş- (62-b)
4. ir-iş- (63-a)
5. ir-iş- (95-a)
6. ir-iş- (98-b)

-(i)l- Yapım Ekiyle Oluşanlar

Manzûme-i Ferâ'iz'de *-il* yapım eki *ver-* ve *vir-* olmak üzere toplam 2 fiil köküne eklenmiştir. Metinde *ver-il-* fiili 1 kez, *vir-il-* fiili 3 kez geçmektedir. *-il* yapım eki, eklendiği fiile edilgenlik işlevi yüklemiştir.

1. ver-il- (69-a)
2. vir-il- (54-b)
3. vir-il- (55-b)
4. vir-il- (81-b)

-(i)n- Yapım Ekiyle Oluşanlar

Manzūme-i Ferā’iz’de *-in* yapım eki, *bil-* ve *sev-* olmak üzere 2 fiil köküne gelmiştir. Metinde *bil-in-* fiili 9 kez, *sev-in-dür-* fiili ise 1 kez geçmektedir. Bu ek, *bil-in-* fiilinde edilgenlik işlevini fiile yüklemekle beraber *sev-in-dür-* fiilinde ise fiil kökünden yeni anlamlı bir fiil türetmiştir.

1. bil-in- (15-a)
2. bil-in- (32-a)
3. bil-in- (49-a)
4. bil-in- (49-b)
5. bil-in- (51-b)
6. bil-in- (52-b)
7. bil-in- (53-a)
8. bil-in- (56-a)
9. bil-in- (69-b)
10. sev-in-dür- (100-a)

-ir- Yapım Ekiyle Oluşanlar

Manzūme-i Ferā’iz’de *-ir* yapım eki, sadece *deg-* fiili olmak üzere 1 fiil köküne eklenmiş olup bu fiil metinde 15 kez geçmiştir. Metinde *-ir* yapım eki, fiile bir işi başkasına yaptırma anlamı katmıştır. *deg-* fiili “değ” anlamındayken bu eki aldıktan sonra “ulaştırmak” anlamında kullanılmıştır. Oldurgan yapma işleviyle kullanılmış ve işi başkasına yaptırma anlamı katmıştır.

Evvelinde biş sekiz şofra degir on üç ola 111a-1216

1. deg-ir- (107-b)
2. deg-ir- (108-a)
3. deg-ir- (110-a)
4. deg-ir- (112-a)
5. deg-ir- (120-b)
6. deg-ir- (26-a)
7. deg-ir- (30-b)
8. deg-ir- (31-b)
9. deg-ir- (32-a)
10. deg-ir- (50-a)
11. deg-ir- (62-a)
12. deg-ir- (62-a)
13. deg-ir- (64-a)
14. deg-ir- (89-a)
15. deg-ir- (89-b)

la- Yapım Ekiyle Oluşanlar

Manzūme-i Ferā'iz'de, **-la** yapım eki isim soylu sözcüklere eklenerek fiil türetmiştir. **-la** yapım eki, **aḡ+** sözcüğü, **ḵap+** sözcüğü ve **saḵ+** sözcüğü olmak üzere toplam 3 sözcüğe eklenmiştir. Metinde **aḡ+la-** fiili 2 kez, **ḵap+la-** fiili 4 kez ve **saḵ+la-** fiili 2 kez geçmektedir.

1. aḡ+la- (74-a)
2. aḡ+la- (75-a)
3. ḵap+la- (117-a)
4. ḵap+la- (117-b)
5. ḵap+la- (78-b)
6. ḵap+la- (21-a)
7. saḵ+la- (118-a)
8. saḵ+la- (99-a)

-lan- Yapım Ekiyle Oluşanlar

-lan yapım eki, **-la** yapım eki ve **-n** yapım ekinin bir araya gelmesiyle oluşan bir ektir. Manzūme-i Ferā'iz'de, **aḡ+** sözcüğü olmak üzere sadece bir sözcüğe eklenmiştir. **aḡ+la-n-** fiili metinde sadece 1 kez geçmiştir.

1. aḡ+la-n- (69-b)

-le- Yapım Ekiyle Oluşanlar

Manzūme-i Ferā'iz'de **-la** yapım eki, isim soylu sözcüklere eklenerek fiil türetmiştir. Metinde **-la** yapım eki; **diḡ+**, **giz+**, **göz+**, **söy+**, **yig+** sözcükleri olmak üzere 5 sözcüğe eklenmiştir. Metinde **diḡ+le-** fiili 1 kez, **giz+le-** fiili 1 kez, **göz+le-** fiili 1 kez, **söy+le-** 2 kez, **yig+le-** fiili 2 kez geçmiştir.

1. diḡ+le- (4-a)
2. giz+le- (55-b)
3. göz+le- (100-a)
4. göz+le- (27-b)
5. göz+le- (51-b)
6. göz+le- (55-b)
7. göz+le- (61-b)
8. göz+le- (77-a)
9. göz+le- (80-a)
10. göz+le- (83-b)
11. göz+le- (86-b)
12. göz+le- (92-a)
13. göz+le- (95-b)
14. göz+le- (96-b)
15. göz+le- (97-a)
16. göz+le- (98-a)

17. söy+le- (112-b)
18. söy+le- (55-b)
19. yig+le- (100-a)
20. yig+le- (100-b)

len- Yapım Ekiyle Oluşanlar

-len yapım eki, **-le** yapım eki ve **-n** yapım ekinin bir araya gelmesinden oluşmaktadır. Bu ek, Manzūme-i Ferā’iz’de **ev+** sözcüğüne eklenmiş ve yeni bir fiil türetmiştir. Fiil devamında **-dür** yapım ekini de almış ve metinde bu şekliyle kullanılmıştır.

ev+len-dür- fiili, metinde sadece 1 kez geçmiştir.

1. ev+len-dür- (30-b)

-n- Yapım Ekiyle Oluşanlar

-n yapım eki, metinde sadece **is+te-** fiiline gelmiş olup bu fiil sadece 2 kez kullanılmıştır. **-n** yapım eki, eklendiği fiile edilgenlik anlamı katmıştır.

1. is+te-n- (64-a)
2. is+te-n- (65-a)

-()ş- Yapım Ekiyle Oluşanlar

-ş yapım eki, fiil köküne gelerek yeni bir fiil türetmiştir. Manzūme-i Ferā’iz’de **ula-** ve **üle-** fiili olmak üzere sadece 2 fiil köküne eklenmiştir. Metinde **ula-ş-** fiili 2 kez, **üle-ş-** fiili ise 6 kez geçmiştir.

1. ula-ş- (63-a)
2. ula-ş- (73-a)
3. üle-ş- (106-b)
4. üle-ş- (73-a)
5. üle-ş- (90-a)
6. üle-ş-dür- (122-b)
7. üle-ş-dür- (90-b)
8. üle-ş-dür- (92-b)

-şür- Yapım Ekiyle Oluşanlar

-şür eki Manzūme-i Ferā’iz’de sadece **dir-** fiiline eklenmiş olup **dir-şür-** fiili 4 kez kullanılmıştır.

1. dir-şür- (119-b)
2. dir-şür- (120-b)
3. dir-şür- (55-a)
4. dir-şür- (63-b)

-t- Yapım Ekiyle Oluşanlar

-t yapım eki, metinde sadece *yara-* fiil köküne eklenmiş olup *yara-t-* fiili metinde 3 kez geçmiştir. Söz konusu ek, fiilin anlamını değiştirerek başka bir fiil oluşturmuştur.

1. yara-t- (1-b)
2. yara-t- (1-b)
3. yara-t- (1-b)

te- Yapım Ekiyle Oluşanlar

is+te- fiili Manzūme-i Ferā'iz'de 49 kez geçmektedir.

1. is+te- (100-a)	26. is+te- (52-a)
2. is+te- (103-a)	27. is+te- (52-b)
3. is+te- (105-a)	28. is+te- (54-a)
4. is+te- (105-b)	29. is+te- (61-b)
5. is+te- (114-b)	30. is+te- (61-b)
6. is+te- (114-b)	31. is+te- (63-a)
7. is+te- (116-a)	32. is+te- (64-b)
8. is+te- (118-a)	33. is+te- (64-b)
9. is+te- (119-a)	34. is+te- (67-b)
10. is+te- (120-b)	35. is+te- (68-a)
11. is+te- (120-b)	36. is+te- (73-b)
12. is+te- (25-a)	37. is+te- (76-a)
13. is+te- (28-a)	38. is+te- (78-a)
14. is+te- (29-b)	39. is+te- (79-a)
15. is+te- (30-a)	40. is+te- (89-a)
16. is+te- (38-b)	41. is+te- (92-a)
17. is+te- (42-b)	42. is+te- (96-a)
18. is+te- (46-a)	43. is+te-n- (64-a)
19. is+te- (46-a)	44. is+te-n- (65-a)
20. is+te- (47-b)	45. is+te- (13-a)
21. is+te- (48-a)	46. is+te- (16-a)
22. is+te- (49-b)	47. is+te- (17-b)
23. is+te- (49-b)	48. is+te- (21-a)
24. is+te- (49-b)	49. is+te- (5-a)
25. is+te- (50-b)	

-ul- Yapım Ekiyle Oluşanlar

Metinde *-ul* yapım eki, sadece *vur-* fiiline eklenmiş olup *vur-ul-* fiili 2 kez kullanılmıştır. *-ul* yapım eki eklendiği bu fiile edilgenlik anlamı katmıştır.

1. vur-ul- (66-b)
2. vur-ul- (67-b)

-Ur-Yapım Ekiyle Oluşanlar

ur- yapım eki metinde sadece **art-** fiiline eklenmiş olup **art-ur-** fiili 9 kez geçmiştir.

1. art-ur- (11-b)
2. art-ur- (13-a)
3. art-ur- (24-a)
4. art-ur- (38-a)
5. art-ur- (41-b)
6. art-ur- (44-b)
7. art-ur- (45-a)
8. art-ur- (76-a)
9. art-ur- (99-a)

-ür yapım eki, metinde sadece deg-ş- ve deg- fiilleri olmak üzere 2 fiile eklenmiş ve yeni fiiller türetmiştir. Manzūme-i Ferā’iz’de deg-ş-ür- fiili 1 kez, deg-ür- fiili ise 3 kez geçmektedir. deġiş- fiili -ür yapım ekini aldıktan sonra “deġiştirmek” anlamında kullanılmıştır.

1. deg(i)ş-ür- (82-a)
2. deg-ür- (57-b)
3. deg-ür- (66-a)
4. deg-ür- (83-a)

Sonuç

Manzūme-i Ferā’iz adlı eserde geçen türemiş fiiller sayısal verilerle birlikte incelemeye tabi tutulmuştur. Fiil veya isim soylu unsurlara eklenen yapım ekleri yeni fiiller türetmiştir. Metin içerisinde türemiş fiillere gelen yapım ekleri 27 başlık altında toplanmıştır. Analiz edilen 27 başlık, metindeki yapım eklerine göre belirlenmiştir. Türkçe, fiil açısından oldukça zengin bir dil yapısına sahiptir. Dolayısıyla fiillerin veya isim soylu sözcüklerin sonuna gelen ekler, yeni fiiller türetip söz varlığına birtakım katkılarda bulunmuştur. Metinde toplam 319 tane türemiş fiil olduğu tespit edilmiştir. *-ar Yapım Ekiyle Oluşanlar* 12 adet, *-d Yapım Ekiyle Oluşanlar* 10 adet, *-dir Yapım Ekiyle Oluşanlar* 3 adet, *-dur Yapım Ekiyle Oluşanlar* 3 adet, *-dür Yapım Ekiyle Oluşanlar* 33 adet, *-e Yapım Ekiyle Oluşanlar* 24 adet, *-er Yapım Ekiyle Oluşanlar* 4 adet, *-gür Yapım Ekiyle Oluşanlar* 1 adet, *-il Yapım Ekiyle Oluşanlar* 25 adet, *-ın Yapım Ekiyle Oluşanlar* 90 adet, *-iş Yapım Ekiyle Oluşanlar* 5 adet, *-iş Yapım Ekiyle Oluşanlar* 6 adet, *-il Yapım Ekiyle Oluşanlar* 4 adet, *-in Yapım Ekiyle Oluşanlar* 10 adet, *-ir Yapım Ekiyle Oluşanlar* 15 adet, *-la Yapım Ekiyle Oluşanlar* 8 adet, *-lan Yapım Ekiyle Oluşanlar* 1 adet, *-le Yapım Ekiyle Oluşanlar* 20 adet, *-len Yapım Ekiyle Oluşanlar* 1 adet, *-n Yapım*

Ekiyle Oluşanlar 2 adet, *-()ş Yapım Ekiyle Oluşanlar* 8 adet, *-şür Yapım Ekiyle Oluşanlar* 4 adet, *-t Yapım Ekiyle Oluşanlar* 3 adet, *-te Yapım Ekiyle Oluşanlar* 49 adet, *-ul Yapım Ekiyle Oluşanlar* 2 adet, *-ur Yapım Ekiyle Oluşanlar* 9 adet, *-ür Yapım Ekiyle Oluşanlar* 4 adet kullanım sıklığına sahiptir. Aynı ek içerisinde var olan ses farklılıkları tabloda ayrı ayrı ele alınmıştır. Türemiş fiillerin başlıklarına göre olan dağılımı ve kullanım sıklıkları **Tablo-1**'de gösterilmiştir.

Tablo-1 Eklerin Kullanım Sıklığı

EKLER	KULLANIM SIKLIĞI
1. -Ar Yapım Ekiyle Oluşanlar	16
2. -d Yapım Ekiyle Oluşanlar	10
3. -dir Yapım Ekiyle Oluşanlar	3
4. -dur Yapım Ekiyle Oluşanlar	3
5. -dür Yapım Ekiyle Oluşanlar	33
6. -e Yapım Ekiyle Oluşanlar	24
7. -gür Yapım Ekiyle Oluşanlar	1
8. -ıl Yapım Ekiyle Oluşanlar	25
9. -in Yapım Ekiyle Oluşanlar	90
10. -iş Yapım Ekiyle Oluşanlar	5
11. -iş Yapım Ekiyle Oluşanlar	6
12. -il Yapım Ekiyle Oluşanlar	4
13. -in Yapım Ekiyle Oluşanlar	10
14. -ir Yapım Ekiyle Oluşanlar	15
15. -la Yapım Ekiyle Oluşanlar	8
16. -lan Yapım Ekiyle Oluşanlar	1
17. -le Yapım Ekiyle Oluşanlar	20
18. -len Yapım Ekiyle Oluşanlar	1

19. -n Yapım Ekiyle Oluşanlar	2
20. -()ş Yapım Ekiyle Oluşanlar	8
21. -şür Yapım Ekiyle Oluşanlar	4
22. -t Yapım Ekiyle Oluşanlar	3
23. -te Yapım Ekiyle Oluşanlar	49
24. -ul Yapım Ekiyle Oluşanlar	2
25. -ur Yapım Ekiyle Oluşanlar	9
26. -ür Yapım Ekiyle Oluşanlar	4

Metinde tespit edilen türemiş fiillerin tamamının Türkçe kökenli olduğu tespit edilmiştir.

Eski Anadolu Türkçesi döneminin dil özelliklerini muhafaza eden eser içerisindeki türemiş fiillerde günümüz Türkçesine göre fonetik farklılıklar görülmüştür. *ur-ıl-, ir-gür-, in-dür-* gibi. Tespit edilen türemiş fiiller içerisinde *beğz+e-, dil+e-, kap+la-, is+te-, kurt+ıl-, sak+la-, söy+le-, yig+le-* fiilleri olmak üzere 8 fiil, isim soylu sözcüklerden türemiştir. Bu fiillerin dışında kalan diğer fiillerin tümü fiilden türeyen türemiş fiillerdir.

Metin içerisindeki türemiş fiiller ve metin numaraları **Tablo-2’**de gösterilmiştir.

Tablo-2

1. art-ur- (24-a)	16. bil-dür- (119-a)	32. bil-in- (51-b)
2. art-ur- (38-a)	17. bil-dür- (11-a)	33. bil-in- (52-b)
3. art-ur- (41-b)	18. bil-dür- (12-b)	34. bil-in- (53-a)
4. art-ur- (44-b)	19. bil-dür- (31-a)	35. bil-in- (56-a)
5. art-ur- (45-a)	20. bil-dür- (40-a)	36. bil-in- (69-b)
6. art-ur- (76-a)	21. bil-dür- (46-b)	37. bul-ın- (42-a)
7. art-ur- (99-a)	22. bil-dür- (60-b)	38. bul-ın- (100-b)
8. ay-r-ıl- (40-a)	23. bil-dür- (65-b)	39. bul-ın- (101-a)
9. ay-r-ıl- (81-b)	24. bil-dür- (68-a)	40. bul-ın- (101-a)
10. ay-r-ıl- (99-a)	25. bil-dür- (77-a)	41. bul-ın- (101-a)
11. beğz+e- (110-b)	26. bil-dür- (79-a)	42. bul-ın- (101-b)
12. bil-dir- (99-a)	27. bil-dür- (99-a)	43. bul-ın- (102-b)
13. bil-dür- (106-b)	28. bil-in- (15-a)	44. bul-ın- (109-a)
14. bil-dür- (10-b)	29. bil-in- (32-a)	45. bul-ın- (110-a)
15. bil-dür- (115-b)	30. bil-in- (49-a)	46. bul-ın- (115-a)
	31. bil-in- (49-b)	47. bul-ın- (11-a)

48. bul-ın- (121-a)	100.bul-ın- (76-b)	152.dil+e- (26-b)
49. bul-ın- (14-a)	101.bul-ın- (77-b)	153.dil+e- (32-a)
50. bul-ın- (16-a)	102.bul-ın- (7-b)	154.dil+e- (39-b)
51. bul-ın- (17-b)	103.bul-ın- (83-a)	155.dil+e- (45-b)
52. bul-ın- (19-b)	104.bul-ın- (85-a)	156.dil+e- (52-b)
53. bul-ın- (22-b)	105.bul-ın- (86-a)	157.dil+e- (56-b)
54. bul-ın- (22-b)	106.bul-ın- (86-b)	158.dil+e- (60-b)
55. bul-ın- (23-a)	107.bul-ın- (87-a)	159.dil+e- (62-a)
56. bul-ın- (23-b)	108.bul-ın- (91-b)	160.dil+e- (68-b)
57. bul-ın- (23-b)	109.bul-ın- (94-b)	161.dil+e- (71-b)
58. bul-ın- (24-a)	110.bul-ın- (94-b)	162.dil+e- (74-b)
59. bul-ın- (25-b)	111.bul-ın- (95-a)	163.dil+e- (83-a)
60. bul-ın- (27-a)	112.bul-ın- (95-b)	164.dil+e- (94-a)
61. bul-ın- (27-b)	113.bul-ın- (97-b)	165.dil+e- (15-a)
62. bul-ın- (28-a)	114.bul-ın- (98-a)	166.dil+e- (17-b)
63. bul-ın- (29-a)	115.çık-ar- (113-b)	167.dil+e- (18-b)
64. bul-ın- (29-a)	116.çık-ar- (16-a)	168.dil+e- (2-b)
65. bul-ın- (33-a)	117.çık-ar- (47-a)	169.din+le- (4-a)
66. bul-ın- (36-a)	118.çık-ar- (5-b)	170.dir-şür- (119-b)
67. bul-ın- (36-b)	119.çık-ar- (60-b)	171.dir-şür- (120-b)
68. bul-ın- (38-b)	120.çık-ar- (61-a)	172.dir-şür- (55-a)
69. bul-ın- (38-b)	121.çık-ar- (63-a)	173.dir-şür- (63-b)
70. bul-ın- (39-a)	122.çık-ar- (65-a)	174.düre-d- (63-a)
71. bul-ın- (45-b)	123.çık-ar- (65-a)	175.dür-iş-dür- (101-a)
72. bul-ın- (46-b)	124.çık-ar- (80-a)	176.er-dir- (110-b)
73. bul-ın- (47-a)	125.çık-ar- (83-b)	177.ev+len-dür- (30-b)
74. bul-ın- (48-a)	126.çık-ar- (86-a)	178.ey-d- (109-a)
75. bul-ın- (48-b)	127.deg-ir- (107-b)	179.ey-d- (10-b)
76. bul-ın- (48-b)	128.deg-ir- (108-a)	180.ey-d- (114-a)
77. bul-ın- (52-a)	129.deg-ir- (110-a)	181.ey-d- (13-a)
78. bul-ın- (52-b)	130.deg-ir- (112-a)	182.ey-d- (3-a)
79. bul-ın- (53-a)	131.deg-ir- (120-b)	183.ey-d- (42-a)
80. bul-ın- (53-b)	132.deg-ir- (26-a)	184.ey-d- (43-b)
81. bul-ın- (54-a)	133.deg-ir- (30-b)	185.ey-d- (74-b)
82. bul-ın- (54-a)	134.deg-ir- (31-b)	186.ey-d- (78-b)
83. bul-ın- (54-a)	135.deg-ir- (32-a)	187.gid-er- (57-a)
84. bul-ın- (54-b)	136.deg-ir- (50-a)	188.gid-er- (57-b)
85. bul-ın- (57-a)	137.deg-ir- (62-a)	189.gid-er- (61-b)
86. bul-ın- (57-a)	138.deg-ir- (62-a)	190.gid-er- (63-a)
87. bul-ın- (58-a)	139.deg-ir- (64-a)	191.giz+le- (55-b)
88. bul-ın- (58-b)	140.deg-ir- (89-a)	192.göz+le- (100-a)
89. bul-ın- (59-a)	141.deg-ir- (89-b)	193.göz+le- (27-b)
90. bul-ın- (5-a)	142.deg-ş-ür- (82-a)	194.göz+le- (51-b)
91. bul-ın- (60-a)	143.deg-ür- (57-b)	195.göz+le- (55-b)
92. bul-ın- (60-b)	144.deg-ür- (66-a)	196.göz+le- (61-b)
93. bul-ın- (60-b)	145.deg-ür- (83-a)	197.göz+le- (77-a)
94. bul-ın- (62-b)	146.dil+e- (100-b)	198.göz+le- (80-a)
95. bul-ın- (65-a)	147.dil+e- (117-b)	199.göz+le- (83-b)
96. bul-ın- (67-a)	148.dil+e- (120-a)	200.göz+le- (86-b)
97. bul-ın- (67-a)	149.dil+e- (120-a)	201.göz+le- (92-a)
98. bul-ın- (68-b)	150.dil+e- (24-b)	
99. bul-ın- (72-b)	151.dil+e- (25-b)	

728 “Manzūme-i Ferā’iz”de Geçen Türemiş Fiillerin Morfolojik Açından İncelenmesi

202.göz+le- (95-b)	244.is+te- (52-b)	286.şay-ıl- (111-a)
203.göz+le- (96-b)	245.is+te- (54-a)	287.şay-ıl- (45-b)
204.göz+le- (97-a)	246.is+te- (61-b)	288.şay-ıl- (89-a)
205.göz+le- (98-a)	247.is+te- (61-b)	289.sev-in-dür- (100-a)
206.gül-dür- (11-a)	248.is+te- (63-a)	290.söy+le- (112-b)
207.gül-dür- (12-b)	249.is+te- (64-b)	291.söy+le- (55-b)
208.gül-dür- (56-a)	250.is+te- (64-b)	292.ula-ş- (63-a)
209.gül-dür- (68-b)	251.is+te- (67-b)	293.ula-ş- (73-a)
210.in-dür- (64-b)	252.is+te- (68-a)	294.ur-ıl- (20-a)
211.in-dür- (65-a)	253.is+te- (73-b)	295.üle-ş- (106-b)
212.ir-gür- (11-b)	254.is+te- (76-a)	296.üle-ş- (73-a)
213.ir-iş- (118-a)	255.is+te- (78-a)	297.üle-ş- (90-a)
214.ir-iş- (62-b)	256.is+te- (79-a)	298.üle-ş-dür- (122-b)
215.ir-iş- (63-a)	257.is+te- (89-a)	299.üle-ş-dür- (90-b)
216.ir-iş- (95-a)	258.is+te- (92-a)	300.üle-ş-dür- (92-b)
217.ir-iş- (98-b)	259.is+te- (96-a)	301.ver-il- (69-a)
218.is+te- (100-a)	260.is+te-n- (64-a)	302.vir-dür- (99-a)
219.is+te- (103-a)	261.is+te-n- (65-a)	303.vir-dür- (120-b)
220.is+te- (105-a)	262.is+te- (13-a)	304.vir-dür- (53-a)
221.is+te- (105-b)	263.is+te- (16-a)	305.vir-dür- (56-a)
222.is+te- (114-b)	264.is+te- (17-b)	306.vir-dür- (89-b)
223.is+te- (114-b)	265.is+te- (21-a)	307.vir-il- (54-b)
224.is+te- (116-a)	266.is+te- (5-a)	308.vir-il- (55-b)
225.is+te- (118-a)	267.kap+la- (117-a)	309.vir-il- (81-b)
226.is+te- (119-a)	268.kap+la- (117-b)	310.vur-ıl- (50-b)
227.is+te- (120-b)	269.kap+la- (78-b)	311.vur-ıl- (55-b)
228.is+te- (120-b)	270.kap+la- (21-a)	312.vur-ıl- (67-b)
229.is+te- (25-a)	271.kar-ıl- (114-a)	313.vur-ul- (66-b)
230.is+te- (28-a)	272.kar-ıl- (40-a)	314.vur-ul- (67-b)
231.is+te- (29-b)	273.kar-ıl- (7-a)	315.yara-t- (1-b)
232.is+te- (30-a)	274.kar-ış- (37-b)	316.yara-t- (1-b)
233.is+te- (38-b)	275.kar-ış- (37-b)	317.yara-t- (1-b)
234.is+te- (42-b)	276.kar-ış- (77-a)	318.yig+le- (100-a)
235.is+te- (46-a)	277.kar-ış- (81-b)	319.yig+le- (100-b)
236.is+te- (46-a)	278.ko-dur- (56-b)	
237.is+te- (47-b)	279.kurt+ıl- (64-a)	
238.is+te- (48-a)	280.kurt+ıl- (76-b)	
239.is+te- (49-b)	281.kurt+ıl- (91-a)	
240.is+te- (49-b)	282.öl-dür- (121-a)	
241.is+te- (49-b)	283.öl-dür- (7-a)	
242.is+te- (50-b)	284.sağ+la- (118-a)	
243.is+te- (52-a)	285.sağ+la- (99-a)	

Kaynakça

- Ayaz, E. S. (2016). *Manzūme-i Ferā'iz-Muhammed Bin Abbas: (Giriş-İnceleme-Metin-Dizin)*. Ankara: Kesit Yayınları.
- Datlı, D. (2015). Risâletü'n-Nushiyye'nin Birleşik Fiil Örgüsü. *Turkish Studies*, 10/8, 795-818. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8315>
- Ediskun, H. (1963). *Yeni Türk Dil Bilgisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Ercilasun, A. B. (2008). *Türk Dili Tarihi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Ergin, M. (2004). *Türk Dil Bilgisi*. İstanbul: Bayrak Basım.
- Gencan, T. N. (2001). *Dil Bilgisi*. İstanbul: Ayraç Yayınevi.
- Güler, M. (2015). *Türk Edebiyatında Manzūme-i Ferā'iz -Nâmeler*. Doktora Tezi. Sivas: [Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü].
- Gülsevin, G.& Boz, E. (2013). *Eski Anadolu Türkçesi*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Kahraman, T. (2009). *Çağdaş Türkiye Türkçesi Dil Bilgisi*. İzmir: Kanyılmaz Basımevi.
- Koç, F. (2020). Fatiha Tefsiri'ndeki Fiillerin Semantik Açıdan Değerlendirilmesi, *Dede Korkut Uluslar Arası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 9/22, 195-209.
- Koç, F. (2020). Karışık Dilli Eserlerin Fonetik Özellikleri Üzerine Bir Değerlendirme. *Millî Kültür Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 55-68. <http://dx.doi.org/10.25068/dedekorkut355>
- Korkmaz, Z. (2017). *Türkiye Türkçesi Grameri Şekil Bilgisi*. Ankara: TDK Yayınları.
- Türk, O. - Koç, F. (2021). “Manzūme-i Ferā'iz” Adlı Eserde Geçen Akrabalık Adları Üzerine Bir Değerlendirme, *Asya Studies*, 5(18), s. 133-138. <https://doi.org/10.31455/asya.972848>
- Türk, O. - Koç, F. (2021). Gözene Köyü Ağzında “Oyun, Mevsim, Yemek ve Gıda” İle İlgili Kültürel Unsurlara Ait Söz Varlığı, *International Journal Of Filologia*, 4(6), 20-27.
- Türk, O. - Koç, F. (2021). *Anadolu Sahasında Yazılmış Karışık Dilli Eserlerde İsim Çekim Ekleri*. Ankara: Sonçağ Yayınları.

730 “Manzūme-i Ferā’iz”de Geçen Türemiř Fiillerin Morfolojik Açıdan İncelenmesi

Yaylagül, Ö. (2005). Türk Runik Harfli Metinlerde Mental Fiiller. *Modern Türklük Araştırmaları Dergisi*, 2/1, 17-51.

Beyan ve Açıklamalar (Disclosure Statements)

Araştırmacıların katkı oranı beyanı / Contribution rate statement of researchers:

1. Yazar/First author %50
2. Yazar/Second author %50

Yazarlar tarafından herhangi bir çıkar atışması beyan edilmemiştir. (No potential conflict of interest was reported by the authors).